

VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA

Biudžetinė įstaiga, Verkių 25C-1, LT-08223 Vilnius, tel. (8 5) 213 5166, faks. (8 5) 213 5270, el. p. rastine@regula.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188706554

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai

Nr. R2-(T)-
Į 2018-06-29 Nr. 2-9297

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2002 M. RUGPJŪČIO 29 D. NUTARIMO NR. 1372 „DĖL ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) gavo Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos 2018 m. birželio 29 d. raštu Nr. 2-9297 pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 29 d. nutarimo Nr. 1372 „Dėl įgaliojimų suteikimo“ pakeitimo projektą (toliau – Projektas), kuriame Komisijai pavesta tvirtinti maksimalias kainas už motorinių transporto priemonių ir priekabų privalomosios techninės apžiūros atlikimą.

Pažymime, kad Projektu teikiamu siūlymu Komisijai nustatytos funkcijos vykdymas neatitinka nacionalinio energetikos sektoriaus reguliuotojo, tikslų, paskirties, funkcijų ir veiklos vykdymo principų, ir taip pat nėra suderintas su nacionaline ir Europos Sąjungos teise.

Pirma, Komisija yra Europos Sąjungos teisės aktuose, reglamentuojančiuose visuomeninius santykius energetikos sektoriuje, numatyta nacionalinė reguliavimo institucija, kurios veiklos pagrindai bei funkcijos yra nustatyti Europos Sąjungos teisės aktuose – Europos Parlamento ir tarybos 2009 m. liepos 13 d. reglamente (EB) Nr. 713/2009, Europos Parlamento ir Tarybos 2009 m. liepos 13 d. direktyvoje 2009/73/EB, Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvoje 2009/72/EB 2009 m. liepos 13 d. ir kt. bei nacionaliniuose teisės aktuose – Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme bei šakiniuose atitinkamus energetikos sektorius reglamentuojančiuose įstatymuose. ***Komisijos veiklos principai yra griežtai reglamentuoti Europos Sąjungos bei nacionaliniais teisės aktais, kuriuose įtvirtintas Komisijos įgaliojimų vykdymo pagrindas – nepriklausomumas, o Komisijai pavestos vykdyti funkcijos aiškiai apibrėžtos įstatymuose.*** Komisijos nuomone, nepagrįstas naujų funkcijų priskyrimas Komisijai prieštarautų nacionalinėms reguliavimo institucijoms keliamam nepriklausomumo principui.

Antra, Komisijos tiesioginė paskirtis yra vykdyti energetikos bei geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo srityse veikiančių subjektų veiklos reguliavimą ir valstybinę energetikos bei geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo priežiūrą. Tuo tikslu Komisija vykdo Energetikos įstatyme bei šakiniuose energetikos sektoriaus įstatymuose ir Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme nustatytas funkcijas – tvirtina valstybės reguliuojamų kainų nustatymo metodikas, nustato valstybės reguliuojamas kainas ir kainų viršutines ribas, kontroliuoja, kaip taikomos valstybės reguliuojamos kainos ir tarifai, išduoda energetikos ir geriamojo vandens veiklos licencijas ir kontroliuoja minėtų įmonių licencijuojamą veiklą bei kt. Pažymėtina, kad Komisija įgaliojimus turi tik išimtinai energetikos ir geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sektoriuose.

Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 29 straipsnyje nurodyti asmenys, kuriems tvirtinamos maksimalios kainos už motorinių transporto priemonių ir priekabų privalomosios techninės apžiūros atlikimą, nėra Komisijos reguliuojamų rinkų dalyviai ir jokia

apimtimi nėra Komisijos prižiūrimi ar reguliuojami. ***Todėl pažymėtina, kad Komisijos vykdoma veikla niekaip nėra susijusi su transporto priemonių privalomąsias technines apžiūras atliekančių įmonių priežiūra.***

Trečia, nei Komisijai pateiktame derinti Projekte, nei jo lydimuosiuose dokumentuose nėra pateikiama jokių argumentų ir pagrindimo, kodėl maksimalių kainų už motorinių transporto priemonių ir priekabų privalomosios techninės apžiūros atlikimą nustatymo funkcijos turėtų būti pavedamos būtent Komisijai ir kodėl šiuo metu įtvirtintas teisinis reglamentavimas, numatantis Susisiekimo ministerijos kompetenciją tvirtinti minėtus maksimalius tarifus, nėra tinkamas – kartu su Projektu teikiamame lydraštyje apsiribojama lakonišku paaiškinimu, kuriuo vadovaujantis maksimalias kainas už motorinių transporto priemonių ir priekabų privalomosios techninės apžiūros atlikimą siūloma tvirtinti ne Susisiekimo ministerijai, o Komisijai „siekiant tobulinti valstybinį reguliavimą teikiant motorinių transporto priemonių ir priekabų privalomosios techninės apžiūros atlikimo paslaugas“, ***tačiau nėra pateiktas tokio reglamentavimo tikslingumas, įvertintas papildomos funkcijos suderinamumas su Komisijos tiesioginėmis funkcijomis, netgi nėra pateikiama jokių argumentų, kodėl minėtų maksimalių tarifų nustatymas siejamas su valstybine energetikos sektoriaus priežiūra, galimos pasekmės tiesioginėms Komisijos funkcijoms, jų atlikimo kokybei, nėra įvertinti ir pateikti atlyginimo apskaičiavimo priežiūros institucijos funkcijų vykdymui reikalingi papildomi žmogiškieji ištekliai bei papildomos valstybės biudžeto lėšos.*** Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymo 4 straipsnis įvardija už valstybės transporto politikos formavimą bei transporto viešąjį administravimą atsakingas institucijas, o Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymas numato valstybės ir savivaldybės institucijas, įgyvendinančias saugaus eismo politiką, tarp kurių Komisijos nėra.

Pažymėtina, kad Komisija neturi nei atitinkamos srities kompetencijos, nei išteklių, kuriuos galėtų skirti Projekto 3 punkte nurodytoms funkcijoms (maksimalių kainų už motorinių transporto priemonių ir priekabų privalomosios techninės apžiūros atlikimą) atlikti.

Ketvirta, svarbu paminėti, kad šiuo metu ***Komisija neturi papildomų finansinių ir žmogiškųjų išteklių, kurie būtų reikalingi naujai priskirtai funkcijai atlikti.*** Komisijos finansavimo šaltiniai yra nustatyti Energetikos įstatymo 8 straipsnio 16 dalyje bei Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 9 straipsnio 3 dalyje. Komisijos programos, vykdančios energetikos ir geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sektorių reguliavimą ir valstybinę priežiūrą, finansuojamos iš Komisijos pajamų, gautų iš energetikos ir geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių pervedamų įmokų, apskaičiuotų pagal atskirų sektorių metines veiklų pajamas. ***Darytina išvada, kad išlaidas, susijusias su maksimalių kainų už privalomosios techninės apžiūros atlikimą nustatymu, apmokėtų energetinių ir geriamojo vandens tiekimo bei nuotekų tvarkymo paslaugų vartotojai, o tai pažeistų skaidrumo, pagrįstumo ir priežastingumo principus.***

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, svarbu pridurti, kad Komisija savo reguliavimo sprendimus priima pagal minėtais įstatymais jai suteiktus įgaliojimus ir vykdydama įstatymų reikalavimus bei įgyvendindama įstatymuose įtvirtintus tikslus. Įstatymų įgyvendinamieji teisės aktai tik detalizuoja įstatymuose nustatytą reguliavimą ir negali nustatyti platesnio reguliavimo, nukrypti nuo įstatyme išreikštos įstatymų leidėjo valios – įstatymo įgyvendinamuoju teisės aktu yra realizuojamos įstatymo normos, juo negalima pakeisti įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis. Todėl maksimalių kainų už motorinių transporto priemonių ir priekabų privalomosios techninės apžiūros atlikimą nustatymo funkcijos vykdymo perdavimas Komisijai tiesiogiai pažeistų teisės aktų hierarchijos principus (kadangi jokiame

įstatyme nėra numatyta Komisijos kompetencija nustatyti maksimalias kainas už motorinių transporto priemonių ir priekabų privalomosios techninės apžiūros atlikimą) ir nėra niekaip susijęs su Komisijos funkcijomis, nustatytomis Energetikos įstatyme, atskirus energetikos sektorius reglamentuojančiuose teisės aktuose ir Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Komisijai privalomi reikalavimai tvirtinti maksimalias kainas už privalomosios techninės apžiūros atlikimą gali būti nustatomi tik įstatymais, numatant atitinkamus išteklius (žmogiškuosius ir finansinius), reikalingus naujai priskirtai funkcijai atlikti.

Atsižvelgdami į tai, siūlome tobulinti Projektą, atsisakant Projekte pateikto pasiūlymo pavesti Komisijai nustatyti maksimalias kainas už motorinių transporto priemonių ir priekabų privalomosios techninės apžiūros atlikimą. Papildomai siūlome įvertinti maksimalių kainų už motorinių transporto priemonių ir priekabų privalomosios techninės apžiūros atlikimą nustatymo tikslingumą.

Komisijos pirmininkė

Inga Žilienė

